

A belügyminiszter jóváhagyta a 450.000 dolláros városi kölcsönt.

(A Délmagyarország munkatársától.) Öt-szöri személyes és számos írásbeli sürgetés után végre kedden megérkezett Szegedre a belügyminiszternek az a rendelete, amelyben jóváhagyta a négyszázötvenezer dolláros városi kölcsönt, illetve megengedte a kölcsön felvételét. A belügyminiszter rendeletét a keddi tanácsülésen ismertette Rack Lipót pénzügyi tanácsnok.

A rendelet szerint a belügyminiszter a kölcsön felvételére vonatkozó közgyűlési határozatot csak kivételesen hagyja jóvá, mert a kormány pénzügyi és hitelpolitikájával ellenkezik, hogy a városok idegen valutájú kölcsönöket vegyenek fel. De belátta a miniszter, hogy a városnak szüksége van a kölcsönre, amelynek feltételeit elég kedvezőeknek tartja, mivel azoknak a munkálalatoknak a legnagyobb részét, amelyre a városnak a pénz kell, már vagy be is fejezték, vagy pedig megkezdték és a költségeket a házipénztár előlegezte. Kiköti azonban a belügyminiszter, hogy a város, mielőtt teheti, mondja fel a kölcsönt és visszafizetéséhez a magyar pénzügyi piacon szerezzen megfelelő hitelt.

Hozzájárult a miniszter mindazokhoz a munkálalatokhoz is, amelyekre a város felvette ezt az összeget. Ezek a következők: A köz-
uti hid tatarozása 450.000, a közlekedési telep mögötti munkás bérház építése 160.000, a Csillag-téri és a Cserepes-sori szükség-lakások építése 45.000, a vízműtelep toldalék-épület építése 55.000, a Somogyi-telepi és az Aigner-telepi iskolák építése 104.000, új tanyai iskolák építése 100.000, a Szentháromság-uccai bérház építése 320.000, a Tóth Péter-féle ház új emeletének felépítése 80.000, az Oroszlán-uccai új városi bérház építése 830 000, a tanyai gazdasági vasul mozdonyai-nak és vagonjainak beszerzése 440.000 pengő. Ez összesen 2,584.000 pengő, ami négyszáz-ötvenezer dollárnak felel meg.

A tanács örömmel vette tudomásul a miniszteri jóváhagyást és elrendelte a kérdéses munkálalatok megindítását. A Tóth Péter-féle ház új emeletének építését már meg is kezdte a vállalkozó, rövidesen kiírják az Oroszlán-uccai bérház építésére is a pályázatot és ajánlatot kér a város a magyar állami gép-gyártól a hid tatarozására is.

A miniszter a városi kórházban.

A püspöki rezidenciában való rövid tartózkodás után az újonnan átalakított kórház megtekintésére indult a miniszter, Dréhr Imre államtitkár, Horváth miniszteri tanácsos, Lengyel Zsolt államtitkár, Ferry Tibor miniszteri osztálytanácsos, dr. Aigner főispán, Somogyi polgármester, Várhelyi prelátnak, Szalay kerületi rendőrfőkapitány, Buócz rendőrfőkapitány kíséretében.

A kórház bejáratánál dr. Debre Péter fogadta a minisztert az orvosi kar élén s meleg, keresetlen szavakkal üdvözölte, hálás köszönetét fejezve ki a kórház fenmaradása érdekében kifejtett erkölcsi és anyagi támogatásért, amellyel lehetővé tette, hogy a város e fontos közegészségügyi intézménye továbbra is teljesíthesse feladatát.

A miniszter válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy fenmaradt a közegészségügy e fontos intézménye, melyről a hozzá érkezett jelentésekből a legjobbakat és legkedvezőbbeket hallja. Elégtételül szolgál neki, hogy annak idején a kórház megmaradása érdekében oly erős akaratot tanusított, mert ha akkor a város a kórházat az egyetem céljaira átvendé, sohasem jutott volna az egyetem az új épületeihez. Így tulajdonképpen az egyetem is jól járt, mert új otthont kap és a város is, mert megmaradt a kórháza, a város e fontos és nélkülözhetetlen egészségügyi intézménye.

Ezután a miniszter a kórház műtőit és kórterméit nézte végig, számos beteget kikérdezett betegsége és gyógyulása felől, mindenkihez volt néhány szíves vigasztaló, bátorító szava.

Végül gratulált a polgármesternek a kórház rendbehozataláért és szép berendezéséért, majd félórát ottidőzött után elbucsuozott az orvosi kartól és ápolói személyzettől, megköszönve nekik a betegek érdekében kifejtett áldásos és eredményes működésüket.

A népjóléti miniszter Szegeden.

„Az irredenta törekvések helyett sokkal inkább arra kellene nevelni az embereket, hogy az államhatalmat erősítsék” — mondotta Vass József előadásában.

(A Délmagyarország munkatársától.) Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter kedden délután félhatkor Szegedre érkezett, hogy résztvegyen a Katolikus Növédő Egyesület jótékony célú ünnepélyén és megsejmelje a szegedi szociális intézményeket. A miniszter fogadtatására megjelentek az állomáson dr. Aigner Károly főispán, dr. Somogyi Szilveszter polgármester, dr. Gaál Endre tanácsnok, dr. Tóth Béla főjegyző, Várhelyi József pápai prelátnak, dr. Szalay József kerületi főkapitány, dr. Buócz Béla rendőrfőtanácsos, dr. Simkó Elemér tb. főügyész, az egyetem és a középiskolák tanárai közül számosan, a Katolikus Kör tagjai, a Katolikus Növédő vezetősége és a Turul bajtársi szövetség egy szakasza.

A gyorsvonat pontosan futott be az állomásra, a miniszter a vonat végéhez csatolt termeskocsiból szállt le a fogadtatására megjelentek harsány éljenzése közben. Vass Józsefet a polgármester üdvözölte a város hatósága és közönsége nevében.

— Szeged város közönsége a trianoni béke következtében nagyon sokat veszített — mondotta a polgármester —, határaiból országhatárok lettek és így nem lehet csodálkozni, ha a város közönsége fokozottabb vágyakozással várja a régi, jó idők visszaérkezését. Teljesen mérlegeli azt a hazafias és nemes munkát, amelyet a kormány minden egyes tagja kifejt, hogy visszavezesse az ország népét a boldogság útjára. Örömmel üdvözlöm azt a kiváló kulturférfit, aki, mint a kormány tagja, az ország legnehezebb éveiben annyit tett a szociális bajok orvoslása érdekében.

Gárgyán Imréné a Katolikus Növédő Egyesület nevében üdvözölte röviden a minisztert, aki hosszabb beszédben válaszolt az üdvözlésekre.

— Talán nem kell külön hangsúlyoznom — mondotta a miniszter —, hogy milyen boldogan jöttem Szegedre, hogy időt tudtam szakítani magamnak erre a látogatásra. A polgármester ur igen szép szavakkal emlékezett meg arról a nagy munkáról, amelyet a kormány kifejt, hogy felvegye az ország lakosságát ismét a boldogulás országútjára. Ebben a nagy munkában egyetlen kormány sem nélkülözheti a társadalmat, mert hiszen, ha nem teremti junktimot az eleven élettel, akkor nem teljesítheti az élet kívánságait sem. Csak az íróasztalok mellől nem lehet országot kormányozni. Köszönöm az üdvözlő szavakat, az a rövid idő, amelyet a város falai között tölthetek, nem az érdeklődés mértékét jelenti. Egész szívemet és lelkemet hoztam ide és szeretném itt is hagyni.

A miniszter ezután kíséretével ellépett a Turul szakasz előtt, majd autóba szállt és a megyéspüspök rezidenciájához hajtatott, ahol dr. Glattfelder Gyula püspök üdvözölte a minisztert.

A miniszter előadása a szociálpolitikáról.

A Katolikus Növédő este hét órai kezdettel színházi estélyt rendezett a színházban, amelynek nézőtere zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. A diszpáholyban Vass József népjóléti miniszter foglalt helyet dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök, dr. Aigner Károly főispán, Várhelyi József pápai prelátnak, Kubinyi László tábornok társaságában. Megjelent az előadáson a város tanácsa is dr. Somogyi Szilveszter polgármesterrel együtt.

A színházi estélyt a színházi zenekar nyitánya vezette be, amelyet Potye Miklós dirigált. A nyitány közben érkezett meg a színházba Vass miniszter, akit a közönség felállással és tapsal üdvözölt.

A nyitány után Hódási Lola hangulatos és művészi balletje következett, majd

Vass József

lépett a függöny elé és tartotta meg több mint félórát tartó előadását a szociálpolitikáról.

— Közvetlenül az íróasztalom mellől jöttem ide — kezdte a népjóléti miniszter —, önök közé én engedjek meg, így, hogy előadás helyett csak olyan formán monológizáljak, mint ahogyan odahaza, az íróasztalom körül járkálva gondolkodom.

— A szociális gondolat vívódik, kinlódik ma azoknak a lelkében és fejében, akik a nemzet sorsával hivatottak törődni, de azokban is, akik ettől a gondolatától várják saját sorsuk megváltását. A háború előtt a szellemvilágban nagy vita, harc folyt két világnézet, a materiális és a dualisztikus világnézet között. Ennek a csatának a nagy világkatasztrófa, a háború vetett véget, mert bebizonyosodott, hogy van lélek is, hiszen a lélek kapta a leg súlyosabb sebeket a háború alatt és a háborút követő időkben. Most már nem arról vitáznak, hogy van-e lélek, hanem az emberiség a lélek reneszánszáért csatázik. A lélek reneszánszáért való törekvést éppen úgy nem lehet letagadni, mint azt sem, hogy volt és van is kommunizmus és voltak, sőt imitt-amott vannak még forradalmak.

— A társadalom két csoportból tevődik össze. Vannak, akik az élet napos oldalán járnak, de nagyon sokan vannak, akik az árnyékos oldalon vergődnek, naptény, öröm, boldogság nélkül. Tizennégy-tizenöt éves korukban elnyeli őket a gyár, vagy a tanya és hatvan éves korukban, roncsává válnak ki belőle. Vigyázni kell ezekkel, gondoskodni kell róluk, nehogy az elkeseredés teleitassa lelküket a gyűlölet petróleumával, amely

aztán könnyen tüzet foghat. Az életnek kereteket teremteni, az emberek lelkébe világosságot, meleget, megelégedést vinni: ez a szociálpolitika hivatása.

— A világtörténelem a mindennapi kenyérért való könyörgésből tévődik össze. Amikor azt kell mondania a szociális miniszternek, hogy nem tudok kereteket teremteni az élthez, az a társadalom és az állam erőtlenségének bizonyítéka már. De az egyén is úgy érzi, hogy sokkal inkább szemben áll az étellel, mint ahogyan a háború előtt állt. A háború trónokat rombolt szét, országokat semmisített meg, szóval elmozdította az élet megszokott kereteit. Ma az egyén az állammal szemben nagyobb igényeket támaszt. Ez az egyén tragikuma az állammal, a társadalommal szemben.

— A szociálpolitika gondolata tehát válságban van az egyén és az állam szempontjából is. A nemzet egységének megbontására én nem vagyok kapható sem felekezeti, sem társadalmi, sem faji szempontból. Ne vegye tehát tölem rossznéven senki, ha én itt, mint aktív miniszter most katolikus pap módjára monológizálok. Azt kívánom, hogy fényes tömeg legyen az evangéliumi fénytől megvilágított katolikus tömeg és egységesen segítse elő a cselekvő szociálpolitika megvalósításának lehetőségét. Az állam nem végezhet el a társadalom nélkül semmiféle feladatot, ha pedig az állam feladatainak nem tud megfelelni, akkor az államhatalom meggyengült.

— Egyik-másik szomszédos államból — külpolitikai óvatosságból nem mondhatom meg, hogy melyikben —, meg lehet állapítani pontosan az államgondolat lecsuszását. Az államgondolat csődje 1914-ben kezdődött, amikor kitört a világháború.

— Az állam ma már csak úgy képzelhető el, ha ereje, hatalma a társadalom és a nemzet közös akaratából, erejéből tevődik össze.

— Az irredenta törekvések helyett — mondotta emelt hangon Vass József miniszter —, sokkal inkább arra kellene nevelni az embereket, hogy az államhatalmat erősítsék, mert a magyar nemzet csak az állam keretei között tudja nemzeti életét kiélni.

Elmondotta ezután Vass József, hogy megérkezése után nagy gyönyörűséggel nézte végig a katolikus növédő egyesület helyiségeit és intézményeit, hallgatta meg a szociális intézményekről szóló jelentéseket és elragadtatva járta végig a városi kórház termeit.

— Kalapot szeretnék emelni — mondotta —, ennek a városnak a közönsége és vezetősége előtt,